

990604-3

Kdo umí pozorně číst a nenechá se svést obvyklými způsoby čtení i přehlížení toho, co v textech neodpovídá běžným představám, zjistí jak ve Starém zákoně, tak na některých místech Nového zákona místa, pro něž nenacházíme obdobu v jiných tradicích na této planetě. Spolu se závažnou relativizací rituálů a kultických praktik (tj. toho, co odedávna významně působilo na integraci vlastního, domácího společenství) se důraz prorockého hlasu pojí s mocnou výzvou k zvláštní pozornosti a nakloněnosti vůči těm, kdo stojí ve společenství někde na okraji, ve stínu anebo dokonce kdo jsou ze společenství vyřazováni. V Izaiášovi (1, 17 a 23) jsou kupř. uváděni sirotci a vdovy jako příklad lidí bezprávných. Právo a spravedlnost jsou vyňaty z pravomoci mocných a často jsou vyhlášovány tak, že se obracejí právě proti mocným (příklad Nátana proti Davidovi – 2Sam 12). Bezprávní byli také tzv. hosté a přistěhovalci, tj. i cizinci, neboť – tak je to odůvodňováno – i samotní Izraelci byli kdysi v Egyptě jako hosté. Chování k cizincům se v Izraeli dostalo dokonce pod pevnou normu v rámci desatera, ale ještě i na jiných místech: po vzoru samotného Hospodina je třeba nebrat ohled na osobu, nebrat úplatky, zjednávat právo sirotkům a vdovám a být nakloněn hostovi, dávat mu chléb a šat (5M 10, 18). Na tuto tradici navazuje potom i Ježíš, který říká, že pomoc hladovějícím a žíznícím, neoděným a vůbec trpícím nějakou nouzí bude započtena jako služba jemu samému. A v Jakubově listě (1, 27) čteme, že „pravá a čistá zbožnost“ (Kraličtí překládali ještě jako „náboženství“) znamená pamatovat na vdovy a sirotky v jejich soužení. (To, že je hned spolu s tím uvedeno také „chránit se před poskvrnou světa“, lze chápat právě v nejužší spojitosti s poukazem na vdovy a sirotky jako varování před „marnou zbožností“, tj. pouhým kultem, tedy jako připomenutí toho, co najdeme hned na počátku v Izaiášovi. Svět byl totiž tehdy plný takových „marných náboženství“, a těmi bylo třeba se „neposkrňovat“.)

(Písek, 990604-3.)